

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 287/2023
23.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Светислав Пантовић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Електропривреда Србије“, Београд, чији је пуномоћник Сабахудин Тахировић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 123/22 од 15.08.2022. године, у седници одржаној 23.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 123/22 од 15.08.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Рашкој П1 40/21 од 27.10.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је да су уговори о обављању привремених и повремених послова закључени између тужиоца и туженог, ближе наведени у овом ставу изреке, ништави. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужилац 01.02.2016. године засновао радни однос на неодређено време са туженим. Ставом трећим изреке, утврђено је да је споразум о раскиду уговора о привременим и повременим пословима број ... од 12.03.2021. године незаконит и да је тужиоцу 14.03.2021. године незаконито престао радни однос и обавезан тужени да тужиоца врати на рад. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка од 131.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 123/22 од 15.08.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да су ништави уговори о обављању привремених и повремених послова закључени између тужиоца и туженог, ближе наведени у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је 01.02.2016. године засновао радни однос на неодређено време са туженим. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је споразум о раскиду уговора о привременим и повременим пословима број ... од 12.03.2021. године незаконит и да је

тужиоцу 14.03.2021. године незаконито престао радни однос и обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 1.900,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану одлуку на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 10/23-други закон) Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка предвиђена одредбом члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Указивање тужиоца на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није било предмет оцене овог суда, с обзиром на то да се ради о повредама које се не могу сматрати ревизијским разлогом, у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у периоду од 01.06.2016. године до 14.03.2021. године био радно ангажован код туженог по основу више закључених уговора о обављању привремених и повремених послова по којим уговорима је код туженог обављао послове на радном месту Тужилац је послове обављао континуирано до 12.03.2021. године када је са туженим закључио споразум о раскиду уговора о обављању привремених и повремених послова од 25.12.2020. године и са туженим закључио уговор о раду на одређено време са Агенцијом за посредовање ради ступања на привремени рад код туженог (послодавац корисник), на основу повећаног обима посла, а послове који су тачно наведени у уговору.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су се стекли услови за примену члана 37. Закона о раду, јер је тужилац код туженог стекао статус запосленог на неодређено време, због чега је тужбени захтев усвојен.

Другостепени суд је, одлучујући о жалби туженог преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. Према оцени другостепеног суда на правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је погрешно применио материјално право и то одредбу члана 27е став 34. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ број 108/13...72/19), који је у утуженом периоду био на снази. Према становишту другостепеног суда тужилац спада у категорију нових лица, са којима тужени није могао да заснује радни однос на неодређено време, због чега нема услова ни за преображај радног односа, без обзира на чињеницу што је тужилац са туженим закључио више сукцесивних уговора о обављању привремених и повремених послова.

Према оцени Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је тужбени захтев тужиоца одбио и то из разлога наведених у образложењу побијане пресуде.

Чланом 197. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05 ... 75/14), прописано је да послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дужи од 120 радних дана у календарској години закључити уговор о обављању привремених и повремених послова. Законско ограничење трајања привремених и повремених послова не може се према наведеној одредби продужавати. Даље, одредбом члана 37. став 1. Закона о раду прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја за време трајања тих потреба. Ставом два истог члана предвиђено је да послодавац може закључити један, или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који, са прекидима, или без прекида, не може бити дужи од 24 месеца. Ставом 6. наведеног члана 37. предвиђено је да ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона, или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време.

Тужени је јавно предузеће које по члану 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему, спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе и тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014 од 25. децембра 2014. године, 103/2015 од 14.12.2015. године и 99/2016 од 12.12.2016. године), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2016. године, односно до 31. децембра 2017. године. Чланом 105. наведеног закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Имајући у виду наведено, правилно је другостепени суд одлучујући о захтеву тужиоца применио одредбе Закона о буџетском систему с обзиром да је тужени корисник јавних средстава. Наведене одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време (што следи из одредбе члана 105. тог закона). Код утврђеног да је тужилац на основу више сукцесивно закључених уговора о обављању привремених и повремених послова, обављао послове ... и да је закључио уговор о раскиду уговора о обављању привремених и повремених послова, то се у конкретном случају имају применити наведене одредбе Закона о буџетском систему којима је било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места осим у изузетним случајевима уз сагласност надлежног органа Владе. Зато у конкретном случају није било услова за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, па је

из наведених разлога Врховни суд оценио као неосноване ревизијске наводе о погрешној примени материјалног права.

Из изнетих разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**